

CORNELIU COPOSU

CONFESIUNI

Dialoguri cu Doina Alexandru

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2014

Cuprins

După 20 de ani de Doina Alexandru	5
Cuvânt-înainte la ediția 2014 de ing. Cristian Fulger	11
Prefață de Doina Alexandru	13

Confesiuni

Dialoguri cu Doina Alexandru	
„Nu renunța o clipă la visurile sfinte!”	33
Cu trăsura la Bădăcin. Ucenic la făuritorul Unirii	36
Niciun metru pătrat de pământ... Un om periculos și intratabil	39
Un mare partid în România Mare	41
Românii au dreptul să-și cunoască propria lor istorie	43
Un târg infam	46
23 august 1944 a început la...24 ianuarie 1942	48
Momentul oportun. Filmul zilei de 23 august	52
23 august: primul act independent al unui rege tânăr	59
„Maniu refuză conducerea unui guvern șantajat să accepte cedarea Basarabiei și Bucovinei de Nord”	61
Începutul holocaustului comunist în România	65
Falsificarea grosolană a alegerilor din 19 noiembrie 1946	69
Culisele unor evenimente cruciale. O confesiune a lui Lucrețiu Pătrășcanu	72

Capcana de la Tămădău.....	85
Degetul lui Dumnezeu.....	95
Nouă ani în arest preventiv.....	97
Morbul românesc al dezbinării.....	102
Iadul gulagului românesc.....	104
Fără fund e cofa cu venin.....	117
Procesul comunismului, nu al comuniștilor.....	122
Walter Roman în căutarea adevărului istoric.....	126
Minciuna și reaua credință.....	129
Condamnat la urmărire pe viață.....	133
Arginții trădării.....	136
La început am fost 10.....	138
Un sfert de secol de supraveghere strictă.....	139
Credincios idealului democrației creștine.....	140
Nu inspiram încredere nici măcar pentru o excursie la Sofia.....	141
După amnistia din 1964.....	142
Credința în Dumnezeu și certitudinea că voi fi martorul prăbușirii comunismului.....	146
Procesul Mareșalului Antonescu.....	155
Aș fi avut infinite posibilități să părăsesc țara.....	163
Pe Regele Mihai l-am cunoscut când avea cinci ani.....	172
La capătul răbdării...O revoluție furată.....	173
Un penetișt ratat: C.V. Tudor.....	178
Instalarea capitalismului cu ajutorul neo-comuniștilor.....	181
Un tip incomparabil mai deștept decât Iliescu.....	182
Un legat testamentar.....	184
Versuri de Corneliu Coposu.....	186

Mărturii	187
Flavia	189
Rodica	203
 Postfață de Doina Alexandru	213
Schiță biografică de Doina Alexandru	243
 Index	249

Prefață

În aprilie 1990, reveneam în țară după o absență de 15 ani. Ruperea zăgazurilor comuniste odată cu revoluția din decembrie '89 făcea posibilă și prezența în România a zia-riștilor unor posturi de radio considerate timp de patru decenii ostile regimului comunist: Europa Liberă, Vocea Americii, BBC. Cum lucram la Europa Liberă, nu nădăjduisem în anii precedenți să fac o vizită în țară. De altminteri, interdicția era de ambele părți: atât a autorităților comuniste din România, cât și a conducerii americane a postului nostru, care nu ne putea garanta nicio protecție pe teritoriile țărilor de origine. Izgonită într-o zonă secretă a inimii, dorința de a încălca această interdicție îmi dăduse târcoale, recunosc, dar mă luptasem să o reprim. Aș fi venit negreșit de Crăciunul '89 dacă o pierdere personală întâmplată în ajunul revoluției nu mi-ar fi paralizat orice elan vital, astfel încât revenirea în țară mai așteptase până în aprilie '90. În câteva luni, câte trecuseră de la revoluție și până în acel moment, când marea manifestație din Piața Universității era în toi, parcursesem deja față de evenimentele din România o gamă completă de sentimente: de la euforie, exaltare, mândrie la suspiciune, dezamăgire, indignare. Primul moment de indignare l-am trăit în redacție cu toții vizionând caseta cu demonstrația din 28 și contrademonstrația din 29 ianuarie 1990. Ne întrebam uluiți ce se întâmpla, o luam oare de la capăt? Punctul de ruptură era vizibil. În 28 ianuarie, o uriașă manifestație fusese organizată de partidele istorice contra deciziei Consiliului FSN de a se transforma în partid politic și a candida la primele alegeri postcomuniste. Imaginile de a doua zi, de la

Libris.ro

contramanifestația din 29 ianuarie, de susținere a FSN, erau hidoase la propriu. Indivizi scandând lozinci pro-Iliescu purtau inscripții cu capete de mort și un simulacru de sicriu pe care scriseseră COPOSU. Refrenul proaspăt, cu tentă sportivă, din zilele revoluției, degenerase acum într-o insultă pe care o proferau din adâncul plămânilor, fără teama că pământul s-ar fi putut deschide să-i înghită. Dezlănțuiți, în fața sediului PNT, strigau: „Olé, olé, ieși afară moșule!”, „Iliescu președinte, nu Coposu fără minte” etc. Apăreau apoi „salvatorii”: prim-ministrul Petre Roman, strigând: „S-au demascat, s-au demascat!”

Anumite vorbe sau imagini spontane se întipăresc pentru vecie în memoria colectivă. Stupide, trădătoare sau geniale, astfel de cuvinte rămân fixate fără putință de a mai fi modificate vreodată.

Îl zăream pentru prima dată pe domnul Corneliu Coposu. Era scos sub escortă din sediul PNT-CD și împins într-un TAB, „salvat”, chipurile, de furia unei gloate de agitatori dezlănțuiți, sarcastici și lipsiți de rușine. De cu seară intraseră în scenă minerii, veniți cu lămpașe să lanseze deviza ce avea să devină celebră: „Noi muncim, nu gândim”.

Se suprapunea, încă vie în minte, urcarea lui Ceaușescu în TAB, privirea lui de viezure speriat, panica animalică pentru propria-i piele. Nu trecuse decât o lună și, din nou, halucinantă, scena se repeta: din nou TAB-ul, din nou căciula de miel și omul prins în cursă. De data aceasta, noblețea demnă a victimei, neînfricarea privirii, o anume indiferență pentru ce i se întâmpla te trezeau, șocant, la realitate. Ce ascundea oare în germene această realitate? Voiam, cu orice preț, să aflui.

Numele îl auzisem pentru prima dată cu câțiva ani în urmă de la George Ciorănescu: „Coposu a fost secretarul lui Maniu, umbra lui. A făcut ani grei de pușcărie”. Se discutasese despre el, deoarece în emisiunea „Historical Talks”,

Libris.ro
Vlad Georgescu tocmai evocase un episod din istoria Partidului Național Țărănesc și, ca reacție, primise o scrisoare de protest din partea lui Corneliu Coposu în legătură cu anumite inexactități.

În opinia lui Vlad, Iuliu Maniu ar fi făcut în cariera sa trei greșeli politice: restaurația din 1930, pactul cu legionarii din 1937 și refuzul de a prezida guvernul constituit după lovitura de stat de la 23 august. Domnul Coposu protesta în scrisoarea sa împotriva acestei interpretări, venind cu precizările sale pentru stabilirea adevărului istoric. El argumenta că restaurația Regelui Carol al II-lea fusese în mod greșit atribuită lui Iuliu Maniu, întrucât Principele Carol, îndepărtat de la succesiune în 1926, revenise în țară clandestin, fără autorizația lui Maniu, a Regenței și a guvernului, datorită unei conspirații organizate de un grup de ofițeri devotați. Carol obținuse în principiu asentimentul fratelui său, Înaltul Regent, Principele Nicolae, pe care însă nu l-a prevenit asupra momentului exact al revenirii din exil. În epoca respectivă, prin scrisorile de încurajare trimise de Nicolae Iorga lui Carol și prin înțelegerea dintre acesta și generalul Averescu, se pregătise revenirea sa din exil. Deși Iuliu Maniu trimisese un emisar în Franța să-l avertizeze pe Carol să nu întreprindă nicio mișcare fără acordul guvernului, principele a ignorat avertismentul și a revenit clandestin în România. Iuliu Maniu a pus în stare de alertă trupele din București, dar nu l-a arestat pe Carol, temându-se de popularitatea lui. S-a întâlnit însă cu el la 7 iunie 1930 și l-a determinat să accepte condițiile sale. Însă, după ce Carol a avut convorbiri cu un grup de politicieni fideli, între care Constantin Argetoianu și Gheorghe Brătianu, cu generali devotați și membri ai guvernului, care l-au asigurat de sprijinul lor și de dezacordul față de formula preconizată de Maniu, principele a trimis imediat vorbă primului ministru că-și retrage angajamentele făcute și cere să fie proclamat imediat rege. Confruntat cu această

situație, primul ministru Maniu a prezentat Regenței demisia guvernului. Noul cabinet, prezidat de G.G. Mironescu, l-a proclamat rege pe Carol la 8 iunie 1930, iar Regelui Mihai i-a fost găsit titlul de Mare Voievod de Alba Iulia. În ciuda promisiunilor, la 2 august, Magda Lupescu intra clandestin în țară, cu pașaportul soției lui Mihail Manoilescu. Retras din guvern, Maniu a început campania de demascare a Regelui Carol al II-lea, care a luat sfârșit numai odată cu abdicarea acestuia, la 6 septembrie 1940.

În aceeași scrisoare către radio Europa Liberă, domnul Coposu numea așa-zisul pact al PNT cu legionarii „o propagandă demagogică fără temei istoric”.

În realitate, explica el, a fost vorba de un pact de neagresiune electorală încheiat în ajunul alegerilor din octombrie 1937 între partidele de opoziție, acord inițiat de Iuliu Maniu și care urmărea contracararea tendințelor dictatoriale ale Regelui Carol al II-lea. Inițiativa lui Iuliu Maniu a fost departe de a constitui o eroare politică – susținea domnul Coposu –, ci a fost o acțiune salutară la care toți fruntașii opoziției au fost invitați să adere pentru asigurarea corectitudinii alegerilor generale.

Scopul acordului era, de fapt, răsturnarea guvernului personal al Regelui, condus de Gheorghe Tătărescu, iar pentru atingerea acestui obiectiv partidele de opoziție urmau să suspende temporar lupta dintre ele, acționând fiecare separat pentru înfrângerea guvernului și blamarea regelui tiranic, care nu se mulțumea să domnească, ci voia să și guverneze. Cu acordul opoziției, la așa-zisul „pact cu legionarii” au aderat la 26 octombrie 1937, în afară de PNT, liberalii lui Gheorghe Brătianu, agrarienii conduși de C. Argetoianu, social-democrații reprezentați de F. Fluieraș, legionarii, prin Corneliu Zelea Codreanu, și comunitatea israelită. Pactul de neagresiune electorală fusese adresat de Iuliu Maniu tuturor fruntașilor opoziției, în scopul apărării

instituțiilor democratice și al descurajării autocrației, dar numai cele șase partide menționate l-au semnat. Alegerile din 1937 s-au sfârșit cu înfrângerea guvernului Tătărescu. Domnul Coposu preciza că Partidul Comunist, care ulterior a adus acuze pactului de neagresiune electorală din 1937, dăduse dispoziție simpatizanților săi să voteze listele PNȚ! Semnătura doctorului Filderman în numele evreilor din România demonstra că acordul nu fusese, de bună seamă, considerat de el drept un „pact cu legionarii”. Corneliu Coposu considera o diversiune inadmisibilă reproșul adresat lui Maniu, printr-o propagandă perfidă, că ar fi propulsat pe scena politică mișcarea legionară. În realitate – preciza autorului scrisorii – cei care, din intenția de a produce diversiuni, au sprijinit ascendența politică a legionarilor au fost: Tătărescu, Regele Carol al II-lea, Argetoianu, Gigurtu, Goga ș.a. Astfel, în aprilie 1936, guvernul Tătărescu a sprijinit Congresul legionarilor de la Târgu Mureș, organizat pe cheltuiala statului. Regele Carol al II-lea se întâlnise la 14 februarie 1937 cu Corneliu Codreanu și tratase cu el aducerea legionarilor la putere, cu condiția ca mișcarea legionară să-l proclame pe Rege ca șef al ei. Codreanu fusese cel care nu acceptase propunerea regală. Tot cu aprobarea Regelui Carol al II-lea, Tătărescu acceptase organizarea sub protecția organelor de ordine a manifestației legionare prilejuite de înhumarea lui Moța și Marin.

Autorul scrisorii adăuga că, în timp ce acordul inițiat de Maniu în 1937 s-a bucurat de o deosebită propagandă demagogică și atenție critică, alte pacte electorale din viața politică a României au fost tratate ca simple manevre politice de circumstanță, și exemplifica: pactul de la Ciucea, încheiat de Goga cu Partidul Maghiar, acordul electoral Goga-Codreanu, acordul guvernului Groza cu legionarii reprezentați de Pătrașcu etc.

Cât despre cea de a treia pretinsă eroare a lui Iuliu Maniu